

JIŘÍ ROŽEŇ: MLADÝ ČESKÝ DIRIGENT, KTERÝ SE VE SVĚTĚ NEZTRÁCÍ

Má rozsáhlé zahraniční zkušenosti, i přes své mládí asistuje šéfdirigentovi jednoho z nejvýznamnějších britských orchestrů, učí se od něj a pracuje na sobě. Myslí si, že mají mladí lidé v dnešní době vztah k vážné hudbě? A jaké má cíle do budoucna?

Text: Nela Vejvodová

Na Pražskou konzervatoř ho přijali jako čtrnáctiletého. O deset let později za sebou má studium na prestižních zahraničních institucích, mnoho ocenění z věhlasných světových dirigentských soutěží, mluví se o něm v superlativech. Jiří Rožeň má zkrátka našlápnuto k zářné kariéře, v současnosti asistuje šéfdirigentovi BBC Scottish Symphony Orchestra, přesto zůstává skromný a nohama na zemi. Pro letošní ročník hudebního festivalu Pražské jaro sestavil nápaditý program – zazní Franz Schubert, Carl Nielsen, Bohuslav Martinů a Miloslav Kabeláč.

Chtěl jste být dirigentem od dětství?

Člověk většinou nechce být dirigentem od útlého dětství. K dirigování musí člověk jistým způsobem dozrát. Začal jsem zpívat ve sboru, kde jsem obdivoval práci sbormistrů. Dále jsem také hrál na klavír. Pár let jsem se těmto činnostem intenzivně věnoval. Postupně jsem se začal velmi zajímat o jiné hudební formy a fascinovaly mne kombinace orchestrálních barev. Měl jsem také zájem o instrumentaci, skládání, hru klavírních výtahů, tak jsem začal pocítovat potřebu dirigování studovat. Ve čtrnácti letech jsem se tedy přihlásil na Pražskou konzervatoř a byl přijat.

Kde všude jste už dirigoval?

V německy mluvících zemích jsem dirigoval například na Salcburském a Lucernském festivalu, ve Winterthuru, v Curychu, Innsbrucku, Berlíně, Lipsku, Kostnici, Brémách a častěji v Hamburku. Dále například orchestr opery v bulharském Plovdivu, Královskou vlámskou filharmonii v Antverpách, rozhlasový orchestr v Paříži. Ve Velké Británii London Symphony Orchestra nebo třeba BBC SSO v Glasgow. Velice rád vzpomínám na orchestr v Antverpách a v Londýně.

Jaký je váš nejlepší pracovní zážitek? A nejhorší?

To je těžké říci. Každý „zážitek“ je na začátku mé dráhy přínosný. Musím ale vyzdvihnout možnost dirigovat London Symphony Orchestra v londýn-

ském Barbicanu v rámci finálového kola a koncertu vítězů soutěže Donatella Flick. Spolupráce s tímto špičkovým orchestrem byla nezapomenutelnou a neocenitelnou zkušeností. A nejhorší zážitek? Zatím si na nic nemohu stěžovat a doufám, že se špatným zkušenostem vyhnou. I když, z negativních zkušeností se člověk může hodně naučit...

K DIRIGOVÁNÍ MUSÍ ČLOVĚK DOZRÁT

V relativně mladém věku jste se stal asistentem šéfdirigenta v prestižním britském orchestru.

Jak jste se k této práci dostal?

Přihlásil jsem se do výběrového řízení. Poslal jsem DVD, životopis a doporučení a byl pozván do prvního kola. Do Glasgow bylo nakonec vybráno dvanáct uchazečů z celého světa a po prvním kole, náročném sluchovém testu a interview postoupilo šest kandidátů do druhého kola, kde se dirigoval symfonický orchestr. Jsem velice rád, že jsem tehdy zaujal, ve výběrovém řízení uspěl a nyní mohu ve Skotsku působit. Velmi si této možnosti vážím. Asistovat skvělému Donaldu Runniclesovi a těžit z jeho dlouholetých zkušeností je pro mě skvělou příležitostí a výbornou školou. Jsem také rád, že se mi plní mé sny a že mohu dělat to, co mě tak baví. Myslím si, že je důležité na sobě poctivě a cílevědomě pracovat a pak už být jen ve správný čas na správném místě.

Jak se připravujete na koncert?

Příprava na koncert je dlouhým procesem. Pokusím se ji ale krátce popsat: po zanalyzová-

ní formy, harmonie, instrumentace, tektoniky si skladbu zahrají na klavír z klavírního výtahu, nebo častěji z orchestrální partitury. Do not si vepíšu spoustu poznámek, snažím se „snít“ o zkoušce, tedy anticipovat možné problémy v orchestru, a také pracuji na aspektu dirigentské techniky. Přemýšlím o interpretaci a také pro zajímavost porovnávám různé nahrávky. Dále také čtu odbornou literaturu o daném autorovi a procházím různé prameny.

Jakou hudbu posloucháte ve volném čase?

Většinou poslouchám různé nahrávky a interpretace skladeb, které zrovna studuji. Nebo také skladby, které vybírám pro sestavení koncertu na hostování. Jinak rád čtu, cestuji, fotografuji, také rád plavu, hraji stolní tenis, šipky a jezdím na kole.

Máte nějaký sen nebo cíl, kam se chcete v budoucnu v kariéře dostat?

Myslím si, že zatím není na místě, abych zmiňoval nějaké konkrétní mety. Rád bych ale zmínil zájem o provádění nepříliš známých či zapomenutých děl, která jsou však velmi dobrá a zajímavá – příkladem je i uvedení Kabeláčovy čtvrté symfonie v rámci mého debutu na Pražském jaru. Dále také propagaci české hudby v zahraničí a zajímavých zahraničních titulů u nás. Také mám zájem o autory 20. století a o uvádění novinek mladých autorů.

Jak vidíte budoucnost vážné hudby u nás? Mají k ní mladí lidé vztah?

Toto je velmi důležitá otázka a téma. Aby byl i v blízké budoucnosti nadále zájem o základní umělecké školy, konzervatoře, je velice důležité, abychom podněcovali zájem těch nejmladších zajímavými edukativními programy. Myslím si, že v zahraničí je situace podobná. Ale například většina amerických orchestrů má zajímavé workshopy a výchovné koncerty, nejen pro mladé posluchače. U větších orchestrů je dokonce zvykem mít pod svou záštitou mládežnický orchestr. Pevně věřím, že má u nás vážná hudba budoucnost!

JIŘÍ ROŽEŇ (24)

Narodil se v Praze, v současnosti působí hlavně ve Velké Británii. Je finalistou prestižních mezinárodních dirigentských soutěží – Nestlé and Salzburg Festival Young Conductors Award 2015, díky které v srpnu 2015 debutoval na Salzburger Festspiele s orchestrem Camerata Salzburg, a soutěže Donatella Flick LSO Conducting Competition 2014, při které vystoupil v londýnském Barbican Hall s prvním britským orchestrem. Jiří Rožeň je stipendistou německého programu na podporu špičkových dirigentů nastupující generace DIRIGENTENFORUM.